

פרק ז

מסלקה פנסיונית

1. פעילות רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון בנושא המסלוקה הפנסיונית

בשנת 2019 נמשך פיתוח מערכת הסליקה הפנסיונית במטרה לשכלל את התהליכים הקיימים עבור כלל ציבור החוסכים. הפיתוחים החדשים נועדו ליעל את תהליכי העבודה בין הגורמים הרבים בשוק ובתוכם ציבור החוסכים, המעסיקים, הגופים המוסדיים ובעלי הרישיון.

בהמשך לכך, פרסמה הרשות בשנת 2019 הוראות עדכון לחוזר מבנה אחיד להעברת מידע ונתונים בשוק החיסכון הפנסיוני, אשר נועדו להפוך את הליך הניוד ליעיל וממוכן. העברת המידע אודות זכויות עמיתים בין גופים מוסדיים באמצעות ממשק הניוד, במסלוקה הפנסיונית, יצרה אחידות טכנולוגית המאפשרת את העברת המידע בסמוך להעברת הכספים וקליטתם ברשימה אחודה אחת, באופן מדויק, מבוקר ותוך הקפדה על שמירת זכויות העמיתים.

כמו כן, על מנת ליעל את העברת המידע בין כל הגופים הפעילים בשוק החיסכון הפנסיוני פרסמה הרשות בשנת 2019 עדכון נוסף לחוזר מבנה אחיד להעברת מידע ונתונים בשוק החיסכון הפנסיוני בו פורטו פעולות חדשות שלבקשת מידע לצורך קליטת עובד במקום עבודה חדש וכן בקשות מידע של חוסך לקבלת מידע אודות יתרות פיצויים. הוראות אלו תואמות את תפיסה האסדרה של הרשות לקידום תשתית דיגיטלית לתמיכה בכל סוגי הפעולות בחיי המוצר הפנסיוני, החל ממעד הצטרפות למוצר הפנסיוני ועד למועד מימוש הזכויות.

בנוסף, על מנת להגביר את השקיפות והטיוב אודות איכות המידע, עודכנה תצוגת הפורטל של המסלוקה הפנסיונית והותאמה לצרכי החוסכים. כמו כן, נוספה אפשרות לחוסך לפנות באמצעות המסלוקה לחברות הביטוח לצורך ברור כניית איכות מידע. על מנת לשפר את יכולות הבקרה והמעבר של הגופים המוסדיים אחר איכות המענה שלהם למסלוקה הפנסיונית, נוסף לפורטל המסלוקה שירות לגופים המוסדיים בו מוצגת עבורם סטטוס המענים שלהם באמצעות המסלוקה הפנסיונית לבקשות מידע של בעל רישיון ולהפקדות מעסיקים. הפורטל הייעודי נועד לסייע לגופים המוסדיים לעקוב אחר פעילותם מול המסלוקה הפנסיונית ומאפשר יכולת תחקור והשלמת מענים באופן מהיר.

2. שימוש במסלקה הפנסיונית

א. פילוח השימוש במסלקה על פי סוגי המשתמשים

בשנת 2019 נרשמו במסלקה 73,592 חוסכים חדשים. חלק מהחוסכים נרשמו לצורך מתן הרשאה לבעל רישיון לקבלת מידע אודותיהם אגב הליך שיווק או יעוץ למוצרים פנסיונים, וחלק מהחוסכים נרשמו לצורך בקשת מידע מהמסלקה באופן ישיר כפי שמתואר בטבלה המתוארת בסעיף קטן ב'.

משתמשים חדשים שנרשמו, לפי שנים, 2013-2019

לוח ז-1

סוג משתמש	משתמשים חדשים 2013	משתמשים חדשים 2014	משתמשים חדשים 2015	משתמשים חדשים 2016	משתמשים חדשים 2017	משתמשים חדשים 2018	משתמשים חדשים 2019	סה"כ משתמשים רשומים
יועצים	15	16	43	17	5	18	8	122
סוכנים	74	381	2,978	474	1,168	906	403	6,384
סוכנויות	73	129	443	186	82	164	103	1,180
חוסכים ¹	-	3,012	226,380	294,532	147,274	141,617	73,592	886,407
מעסיקים ²	-	-	-	4,586	3,218	3,781	2,208	13,798
סה"כ	162	3,538	229,844	299,795	151,747	146,486	76,314	907,891

ניתן לראות כי ממשיכה מגמת הגידול של כמות המשתמשים במסלקה הפנסיונית וכי בשנת 2019 כמות המשתמשים הגיעה למעל-900 אלף משתמשים.

¹ שימוש חוסכים במסלקה הפנסיונית התאפשר החל מ-29 ביוני 2014
² שימוש מעסיקים במסלקה הפנסיונית התאפשר החל מ-1 בפברואר 2016

ב. פילוח פעולות חיפוש המידע שבוצעו במסלוקה בחלוקה לסוגי משתמשים

פילוח פעולות חיפוש המידע שבוצעו על פי סוגי משתמשים רשומים המופיע להלן מצביע על עליה בכמות חיפושי המידע בקרב סוכני ביטוח פנסיוניים ויועצים פנסיוניים. ניתן לראות כי בעוד כמות חיפושי המידע בקרב בעלי הרישיון גדלה באופן רציף וניכר משנה לשנה, הרי שבקרב ציבור החוסכים חלה עליה מתונה ולא רציפה בכמות חיפושי המידע.

מספר פעולות חיפוש מידע פנסיוני, לפי שנים, 2014-2019

לוח ז-2

סוג משתמש	2014	2015	2016	2017	2018	2019
בעל רישיון	36,659	303,823	950,692	1,218,429	1,384,616	1,637,059
חוסך	3,221	20,829	37,963	36,347	42,280	42,953
סה"כ	39,880	324,652	988,655	1,254,776	1,426,896	1,682,012

ג. פעולת הפרודוקציה במסלוקה הפנסיונית

פעולת הפרודוקציה מאפשרת לבעל רישיון לקבל מידע מתמשך מהגופים המוסדיים בגין החוסכים אשר נמנים כלקוחותיו וזאת בתדירות חודשית המאפשרת מעקב צמוד על שיוך הכספים של החוסכים ובשינויים החלים בחסכונותיהם. פעולה זו התאפשרה במסלוקה הפנסיונית לראשונה בחודש נובמבר 2015. בשנת 2019 הועבר במסלוקה מידי חודש בממוצע מידע על כ-1,688,500 לקוחות של סוכני ביטוח פנסיוניים ויועצים פנסיוניים. זאת, לעומת כ-1,580,000 לקוחות שהועבר בגינם מידע בשנת 2018, וכ-1,150,000 לקוחות שהועבר בגינם מידע בשנת 2017. בשנת 2019 ביצעו בממוצע 695 סוכנים את פעולת הפרודוקציה מידי חודש וזאת לעומת שנת 2018 בה ביצעו בממוצע בכל חודש 514 סוכנים את פעולת הפרודוקציה בגין לקוחותיהם. קבלת מידע בתדירות קבועה מהמסלוקה הפנסיונית מאפשרת לבעל הרישיון לעקוב באופן צמוד אודות החיסכון הפנסיוני של לקוחותיו לצורך טיוב המידע במערכות הגופים המוסדיים ומתן שירות ללקוחותיו.

ד. דיווח מעסיקים על הפקדות באמצעות המסלוקה הפנסיונית

החל מחודש פברואר 2016 חלה חובה על מעסיקים אשר מעסיקים יותר מ-100 עובדים לדווח את ההפקדות הפנסיוניות עבור עובדיהם באופן מקוון ובאמצעות מבנה מידע אחיד. חובה זו יושמה בהדרגה כך שבשנת 2017 היא חלה על מעסיקים המעסיקים מעל 50 עובדים, ב-2018 על מעסיקים המעסיקים מעל 20 עובדים ובשנת 2019 חלה חובה על מעסיקים המעסיקים מעל 10 עובדים ומעלה לדווח באמצעות ממשק המעסיקים. בשנת 2019 הועבר בממוצע מידי חודש מידע על הפקדות של כ-260 אלף עובדים, לעומת כ-233 אלף עובדים בשנת 2018, מה שמהווה עלייה של כ-11.6% בדיווח על הפקדות פנסיוניות. עלייה זו נבעה בעיקרה כתוצאה ישירה של החלת חובת הדיווח על מעסיקים שלהם 10-20 עובדים.

א. חוזר מבנה אחיד להעברת מידע ונתונים בשוק החיסכון הפנסיוני

(1) בשנת 2019 נוספה פעולה חדשה אשר נועדה לאפשר פניה של המעסיק או של גורם מתפעל מטעם המעסיק ובאישור הלקוח, לפנות באופן ממוכן ולקבל מידע הנוגע למוצר פנסיוני של לקוח, במועד תחילת העסקתו. כמו כן נוספה פעולה המאפשרת למעסיק לפנות למסלוקה כדי לקבל מידע לצורך טיוב מערכת השכר של המעסיק. פעולות אלו מהוות נדבך משלים לרפורמה שמקדמת הרשות ונועדה לשפר את איכות המידע המועבר בין השחקנים השונים אשר מהווה תנאי בסיסי לצורך רישום זכויות תקין בקרב ציבור החוסכים.

(2) בנוסף, בשנת 2019 התווספה פעולה שנועדה לאפשר לחוסך לקבל מידע אודות כספי הפיצויים שנצברו לזכותו ממעסיק קודם, לצורך התחשבנות מול רשות המיסים במקרה שלא בוצעה בעצת עזיבת העבודה. פעולה זו היא חלק ממגמה כוללת שמקדמת הרשות אשר נועדה להקל על החוסכים למצות את זכויותיהם הפנסיוניים.

הוראות אלו יכנסו לתוקף וימומשו במסלוקה הפנסיונית במהלך שנת 2020.

ב. חוזר חובת שימוש במערכת סליקה פנסיונית מרכזית

על מנת להרחיב ולהעמיק את תהליכי הבדיקות ואת בחינת תהליכי העבודה של הגופים המוסדיים בתחומי תקינות תהליך הדיווח, הקליטה והעבודה עם הממשקים האחידים, בטרם הועלתה גרסת הניוד החדשה במערכת הסליקה הפנסיונית המרכזית ועל מנת להבטיח את שלמותם ואת תקינותם של תהליכי העבודה, נקבע כי חלק מההכנות של הגופים המוסדיים יכלול גם קבלת אישור מוכנות ממערכת סליקה פנסיונית מרכזית בטרם העלאת גרסה חדשה. זאת, לאחר שעברו בהצלחה את בחינות המוכנות בסביבת הניסוי ("אינטגרציה") כפי שנקבעו בכללי המערכת של המסלוקה.

ג. אינטגרציה העברת כספים בין קופות גמל

בחודש מרץ 2019 החל שלב האינטגרציה אשר הכין את הגופים המוסדיים לעליית ממשק הניוד ומעבר לתהליך ניווד ממוכן ואוטומטי בין הגופים המוסדיים. זאת, בכדי למנוע פגיעה בזכויות עמיתים ולאפשר מעבר חלק לתהליך דיגיטלי במסלוקה חלף תהליך אשר מתבסס על עבודה ידנית, מיילים וטפסים פיסיים. האינטגרציה התבצעה בשני שלבים; השלב הראשון החל בחודש מרץ 2019 ונמשך עד לחודש ספטמבר 2019 והשלב שני החל בנובמבר 2019 ונמשך עד לינואר 2020. במהלך חודשים אלו התבצעה בחינה על מאות תסריטים שונים ואלפי ניודים המדמים מגוון מקרים מציאותיים כאשר כל גוף מוסדי נבחן על יכולת ההתמודדות שלו עם האתגרים השונים. בכך, המסלוקה הקימה תשתית וסיפקה כלים לבצע את תהליך אינטגרציה מורכב עבור תהליך הניוד שאפשרה לכל הגופים להריץ אלפי בקשות ניווד ולדמות באופן כמעט מלא את התהליך כפי שיתבצע בסביבת הייצור.

בנוסף, בוצע תרגול של תהליכי הבקרה הפנימיים במסלוקה באופן שתואם את התהליכים שיופעלו בסביבת הייצור.

בשנת 2019 בוצעו פעולות ביקורת ואכיפה שכללו ביקורות באיכות המידע בגופים המוסדיים, ביקורות בקרב בעלי רישיון בנוגע לאימות ייפוי כוח, וביקורת בנושא דיווחי חברות בגין כספים שטרם שויכו לחשבונות העמיתים, וזאת כמפורט להלן:

א. ביקורת איכות מידע בגופים מוסדיים

בשנת 2019 בוצעו פעולות ביקורת אכיפה שכללו ביקורות בקרב גופים מוסדיים על איכות נתוני המוצרים הפנסיוניים המועברים באמצעות המסלקה הפנסיונית אל בעלי הרישיון והלקוחות. מטרת הביקורת הייתה להגביר את מהימנות הנתונים המועברים באמצעות המסלקה הפנסיונית, בהתאם להוראות שנקבעו בחוזרי רשות שק הוון.

ב. ביקורת סוכנויות ביטוח

בשנת 2019 בוצעו ביקורות בקרב בעלי רישיון בנוגע לאימות ייפוי הכוח לפי נספח א'³ בחוזר "ייפוי כוח לבעל רישיון" שניתן על ידי הלקוח לבעל רישיון לצורך פנייה למסלקה הפנסיונית. מטרת ביקורת אלו הייתה לבחון את עמידתם ואופן היישום על ידי בעלי הרישיון את הוראות חוזר "ייפוי כוח לבעל רישיון", שנועד להבטיח כי פנייה למסלקה הפנסיונית תתבצע בצורה מאובטחת, תוך שמירה על פרטיותו של הלקוח, רק לאחר שבעל הרישיון אימת את ההרשאה שניתנה לו על ידי הלקוח לבעל הרישיון לגשת עבורו למסלקה הפנסיונית.

ג. ביקורת על דיווחי חברות בגין כספים לא משויכים

בחודש ספטמבר 2019 החלה הביקורת בנושא דיווחי חברות בגין כספים לא משויכים אשר נועדה לבקר את דיווחי החברות ואת איכות המידע אשר הגופים המוסדיים מדווחים מידי חודש לרשות. הדיווחים מפרטים את קצב קליטת הפקדות הפנסיוניות של מעסיקים ועצמאיים ונועדה לבצע אחדות באופן הדיווח בין הגופים מתוך מטרה לשקף מידע נוסף לציבור החוסכים. הרשות רואה חשיבות רבה במיגור תופעת הכספים הלא משויכים ושמה לה למטרה להפוך את קליטת הכספים להליך מהיר ומיכוני אשר לא ידרוש התערבות ידי אדם בתהליך.

³ ייפוי כוח לבעל רישיון - תיקון.